

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการป้องกันปัญหาการกระทำความผิดคดีอาชญากรรมของเด็กและเยาวชน กรณีศึกษาศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ เด็กและเยาวชนที่เข้ารับการฝึกและอบรม ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา จำนวน 5 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นส่วนต่างๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1 การนำเสนอกรณีตัวอย่างเป็นรายบุคคล

ส่วนที่ 2 สรุปผลการสังเคราะห์กรณีตัวอย่าง (Case study)

ส่วนที่ 3 เสนอแนวทางการพัฒนาการป้องกันปัญหาการกระทำความผิดคดีอาชญากรรมของเด็กและเยาวชน

ส่วนที่ 1 การนำเสนอกรณีตัวอย่าง จากการสัมภาษณ์เด็กและเยาวชน ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา ได้แบ่งการนำเสนอ เป็นรายบุคคล ดังนี้

กรณีศึกษา (Case study)

กรณีที่ 1 นายไก่อ่ (นามสมมุติ)

1. ข้อมูลส่วนตัว

เยาวชนกระทำความผิดในคดี พ.ร.ก. สารระเหย (ถูกจับครั้งที่ 2) โดยถูกตัดสินให้เข้ารับการฝึกและอบรม ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา เป็นระยะเวลา 1 ปี ปัจจุบันอายุ 16 ปี มีน้องสาวต่างมารดา จำนวน 1 คน อายุ 14 ปี เยาวชนจบการศึกษาระดับประถมศึกษาและเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแต่ไม่จบการศึกษา

2. สภาพครอบครัว / สภาพเศรษฐกิจ

จากการพูดคุยกับเยาวชน ทราบว่า ครอบครัวของนายไก่อ่ บิดา - มารดาได้แยกทางกันเมื่อนายไก่อ่ อายุได้ 13 ปี บิดามีภรรยาใหม่ แต่นายไก่อ่ก็สามารถเข้ากับภรรยาใหม่ของบิดาได้ดี บิดา - มารดา (เลี้ยง) เลี้ยงดูเยาวชนแบบตามใจนายไก่อ่ ส่งผลให้เขากลายเป็นเด็กที่เอาแต่ใจตนเอง ติดเกมส์ ติดเพื่อน และเริ่มคบเพื่อนต่างเพศ โดยความสัมพันธ์ของเยาวชนกับบิดามีปัญหาทะเลาะเบาะแว้ง และมีปากเสียงกับบิดาเป็นประจำ และทุกครั้งที่ทะเลาะกันบิดาจะตำหนิใช้คำพูดที่รุนแรงกับเยาวชนเสมอ โดยส่วนใหญ่เรื่องที่ทะเลาะกันจะเป็นเรื่องที่เยาวชนติดเกมส์ และติดเพื่อนไม่ยอมทำงานและไม่เรียนหนังสือ โดยทุกครั้งที่ทะเลาะกับบิดาเยาวชนจะออกจากบ้าน โดยจะไปพักอาศัย

อยู่กับเพื่อนๆ ในกลุ่ม ผู้ปกครองของนายไก่อ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม บิคาเลี้ยงโคเนื้อ ทำไร่ และปลูกพืชสวนครัวส่งผลให้ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลเท่าที่ควรเนื่องจากจะต้องออกไปทำงานในไร่ทุกวัน โดยเขาจะจะได้รับเบี้ยเลี้ยง วันละ 100 บาท ซึ่งเมื่อเขาได้เงินมาก็จะนำไป เล่นเกมส์อินเทอร์เน็ต จนมีความชำนาญและสามารถที่จะนำเกมส์ที่ตนเองเล่นไปใช้ในการแข่งขัน (การพนัน) จนได้เงินมาใช้จ่ายได้ในแต่ละวัน ครั้งละประมาณ 400 – 500 บาทต่อวัน โดยรายได้ที่ได้รับในแต่ละครั้งที่ได้จากการเล่นเกมสอินเทอร์เน็ตจะนำไปซื้อยาเสพติด สุรา และบุหรี่สูบ โดยเขายสูบบุหรี่ยี่เจ็ดวันละ 7 มวน

3. ด้านกลุ่มเพื่อน

เขาจะมีเพื่อนในกลุ่มประมาณ 8 คน โดยส่วนใหญ่จะใช้สารเสพติดประเภทยาบ้า แต่จะมีเพื่อนที่สนิทที่เขาสามารถพูดคุยในทุก ๆ เรื่องและปรึกษาปัญหาได้ 2 คน ซึ่งเพื่อนทั้ง 2 คนของนายไก่อไม่ได้ใช้สารเสพติด โดยคนที่ 1 ทำงานเป็นช่างเชื่อมเป็นรุ่นพี่นายไก่อ 1 ปี ส่วนคนที่ 2 เป็นเพื่อนกันมาตั้งแต่วัยเด็กโดยทำไร่ เลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน

4. เพื่อนต่างเพศ (แฟน)

เขาจะมีเพื่อนต่างเพศ หรือแฟน มาแล้ว 3 คน ซึ่งเพื่อนต่างเพศที่เขาคบด้วยทุกคน เขามีเพศสัมพันธ์ด้วยทุกคน โดยแต่ละคนจะคบกันไม่นานก็จะแยกทางกันไป

5. ประวัติการใช้ยาเสพติด

เขาเริ่มสูบบุหรี่ตั้งแต่อายุ 14 ปี ซึ่งจากการพูดคุย เขาเองอ้างว่าตนเองเริ่มหัดสูบบุหรี่ตามเพื่อน โดยเริ่มจากที่โรงเรียนที่เขาเรียนศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เริ่มดื่มสุราตั้งแต่อายุ 13 ปี โดยเริ่มหัดดื่มสุราตามบิดา เขาเองอ้างว่าตนเห็นบิดาดื่มจึงอยากดื่มบ้าง และหันมาใช้ยาเสพติด (ยาบ้า) สารระเหยตอนอายุ 14 ปี โดยเริ่มใช้สารเสพติดภายในกลุ่มเพื่อน

6. ด้านจิตวิทยาและพฤติกรรม

เขาขาดความรู้ ความตระหนักในเรื่องพิษภัยของยาเสพติด มีความเชื่อและทัศนคติที่ผิดในการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด โดยเขาเชื่อว่า เมื่อต้องการให้เพื่อนๆ ยอมรับ เขาจะต้องแสดงออกซึ่งพฤติกรรมเช่นเดียวกันกับกลุ่มเพื่อน นั่นคือ เมื่อกลุ่มมีการใช้ยาเสพติดเขาจะต้องใช้ยาเสพติดเช่นเดียวกัน ประกอบกับต้นแบบในการแสดงพฤติกรรมเป็นไปในทางซึ่งนำไปให้เขาถูกชักจูงไปใช้ยาเสพติดได้ง่าย

ความคาดหวังของนายไก่อ เขาต้องการให้มารดาและบิดาได้อยู่ร่วมกันอีกครั้งแต่เขาก็ตระหนักดีว่าคงไม่สามารถที่จะเป็นไปได้ เพราะบิดาของเขาได้มีครอบครัวใหม่แล้ว และภายหลังได้รับการปล่อยตัว เขาหวังว่าตนเองจะเริ่มปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนใหม่ โดยตนเองจะไปช่วยทำงานในไร่ อยากตอบแทนบิดา เพราะเขารู้สึกว่าตนเองได้ทำร้ายจิตใจบิดามาก

แล้วจึงอยากที่จะแก้ไขปรับปรุงตัวเองใหม่ ประกอบกับตนเองอยากเปิดช่องทางธุรกิจเครื่องยนต์ โดยเฉพาะรถจักรยานยนต์ โดยนายไก่อตั้งใจว่าตนเองจะศึกษาให้จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อที่จะเข้าศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับต้น (ปวช.) เพื่อจะได้นำมาใช้ในการประกอบอาชีพได้ในอนาคต

กรณีที่ 2 นายเบ็ญจ (นามสมมุติ)

1. ข้อมูลส่วนตัว

เยาวชนกระทำผิด พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ ประเภทเมทแอมเฟตามีน หรือยาบ้า คดีครอบครองเพื่อเสพ จำนวน 20 เม็ด ถูกตัดสินเข้ารับการฝึกอบรมเป็นระยะเวลา 1 ปี ปัจจุบัน นายเบ็ญจ อายุ 17 ปี บิดา – มารดาแยกทางกัน บิดาและมารดาต่างก็มีครอบครัวใหม่ โดยมารดามีครอบครัวใหม่และพักอาศัยที่จังหวัดนครสวรรค์ ส่วนเยาวชนได้ย้ายมาอยู่กับบิดาที่จังหวัดนนทบุรี และปทุมธานีตามลำดับ เยาวชนจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 เท่านั้น เนื่องจากเยาวชนมีพฤติกรรมเกเร หนีเรียน ดัดเพื่อนส่งผลให้ทางโรงเรียนมีความจำเป็นต้องเชิญเยาวชนออกจากโรงเรียน

2. สภาพครอบครัว / สภาพเศรษฐกิจ

บิดาของเยาวชนเป็นคนเจ้าชู้มีภรรยาหลายคน บิดาประกอบอาชีพขายหมูทอดตามสถานที่ต่าง ๆ ที่เป็นแหล่งชุมชน เช่น บริเวณห้างสรรพสินค้า หรือสถานที่จัดงานประเภทแสดงสินค้า ซึ่งทุกครั้งที่ยอดขายไม่อยู่บ้านจะให้เงินแก่เยาวชนไว้ใช้จ่ายประมาณครั้งละ 100 – 200 บาทต่อวัน เยาวชนมีอุปนิสัยที่รักสบาย ไม่ชอบทำงานหนัก ดัดเพื่อน ชอบเที่ยว ชอบตกแต่งรถจักรยานยนต์ และชอบแข่งรถ ซึ่งทุกครั้งที่ยอดขายไม่อยู่บ้านเขาก็จะไปอยู่บ้านเพื่อนเป็นประจำ ประกอบกับเยาวชนถูกอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจจากผู้ปกครอง เนื่องจากบิดาไม่มีเวลาเอาใจใส่ มารดาแยกทางกันและพักอาศัยกันคนละที่ ทำให้ไม่สามารถดูแลเยาวชนได้

3. ด้านกลุ่มเพื่อน

เยาวชนมีกลุ่มเพื่อนที่มีกลุ่มขนาดใหญ่มีสมาชิกในกลุ่มมากกว่า 10 คน โดยพฤติกรรมภายในกลุ่มจะเป็นในลักษณะของพฤติกรรมที่ชอบเที่ยวเตร่เวลากลางคืน ชอบแข่งรถจักรยานยนต์ (เด็กแว้น) ในช่วงกลางคืนของวันศุกร์และวันเสาร์ และสถานที่ที่ใช้ประลองความเร็วจะอยู่ที่บริเวณถนนพระราม 5 โดยจะกระทำพฤติกรรมเช่นนี้เป็นประจำ นอกจากนี้กลุ่มเพื่อนที่เยาวชนคบด้วยทุกคนมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยบางรายเป็นผู้จำหน่าย บางรายเป็นเด็กเดินยา และบางรายเป็นผู้เสพเองซึ่งนายเบ็ญจเองก็เป็นทั้งผู้เสพและผู้จำหน่ายเช่นกัน โดยจะได้เงินจากการจำหน่ายครั้งละ 300 บาท ต่อยา 1 เม็ด

4. เพื่อนต่างเพศ (แฟน)

เยาวชนมีเพื่อนผู้หญิงที่คบหากันในฐานะแฟน 1 คน โดยคบกันมาเป็นระยะเวลา 2 ปี และเริ่มมีเพศสัมพันธ์กันตั้งแต่อายุ 14 ปี โดยแฟนสาวอายุ 16 ปี กำลังศึกษาในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 (ปวช.)

5. ประวัติการใช้ยาเสพติด

เยาวชนหารายได้ด้วยวิธีเป็นเด็กเดินยาให้กับกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดย่านจังหวัดปทุมธานี โดยนายเบ๊นึ่งค์ กระทำพฤติกรรมเช่นนี้ตั้งแต่อายุ 13 ปี ซึ่งผู้ปกครองไม่ทราบเรื่องดังกล่าว นายเบ๊นึ่งค์เริ่มใช้ยาเสพติดตั้งแต่อายุ 12 ปี โดยเริ่มจากการหัดสูบบุหรี่ คี๋มสุรา ตอนอายุ 15 ปี สูบกัญชา และยาบ้า ตามลำดับ

6. ด้านจิตวิทยา

เยาวชนมีแรงจูงใจที่ชักนำให้เขาเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในด้านของรายได้ที่ได้รับจากการจำหน่ายยาเสพติดที่มีจำนวนมากในแต่ละครั้งที่ขายได้ ประกอบกับเยาวชนเชื่อว่าการจำหน่ายยาเสพติดเป็นวิธีการหาเงินที่เร็วและง่ายไม่ต้องเหน็ดเหนื่อย และสามารถที่จะนำเงินที่ได้มาใช้ตอบสนองความต้องการในเรื่องของการแต่งรถจักรยานยนต์ของตนเอง โดยไม่ต้องร้องขอเงินจากผู้ปกครอง

จากการพูดคุย ทราบว่านายเบ๊นึ่งค์ เป็นเด็กที่ขาดความอบอุ่นเป็นเด็กที่ต้องการความรักจากบิดา - มารดามาก เขาคาดหวังว่าบิดา - มารดาจะกลับมาอยู่ด้วยกันเป็นครอบครัวกันอีกครั้งหนึ่ง เยาวชนมองโลกแคบเขาคิดว่าเมื่อได้รับการปล่อยตัวแล้วเขาจะไม่ไปศึกษาต่อ เขาจะทำงานเหมือนบิดาคือการค้าขาย เพราะเขาคิดว่าเป็นงานสบาย เยาวชนขาดความกระตือรือร้น ขาดการวางแผนที่ดีในการดำเนินชีวิต จากการสังเกตในภาพรวมเยาวชนมีอุปนิสัยเฉื่อยขрім พุดน้อย ยิ้มง่าย มีลักษณะเป็นคนที่ดีใจ ขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง ขาดความเป็นผู้นำและมีอารมณ์ที่อ่อนไหวได้ง่ายเมื่อพุดถึงครอบครัว ส่งผลให้เยาวชนขาดความเป็นผู้นำ มีพฤติกรรมที่คล้อยตามกลุ่มเพื่อนได้ง่ายส่งผลให้เยาวชนใช้สารเสพติดได้ง่าย และมีแนวโน้มว่าหากเยาวชนได้รับการปล่อยตัวจะหวนกลับมากระทำความผิดซ้ำได้อีกครั้ง หากไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดจากครอบครัวและผู้ปกครอง

กรณีที่ 3 นายโจ (นามสมมุติ)

1. ข้อมูลส่วนตัว

เยาวชนกระทำความผิด พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ ประเภทเมทแอมเฟตามีนหรือยาบ้า คดีครอบครัวเพื่อจำหน่าย จำนวน 30 เม็ด (ถูกจับครั้งที่ 3) โดยถูกตัดสินให้เข้ารับการฝึกและอบรม ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา เป็นระยะเวลา 6 เดือน โดยการกระทำ

ความผิดใน 2 ครั้งก่อน เป็นคดีครอบครองเพื่อเสพ ปัจจุบันนายโจ อายุ 19 ปี เยาวชนมีพี่น้อง 2 คน มีพี่ชาย 1 คน โดยเยาวชนเป็นบุตรคนที่ 2 เยาวชนจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และเข้ารับการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.) แต่ไม่จบการศึกษาเนื่องจากมีพฤติกรรมเกเร ไม่เข้าเรียนทำให้ถูกเชิญออกจากสถานศึกษา

2. สภาพครอบครัว / สภาพเศรษฐกิจ

สภาพครอบครัว บิดา – มารดาอยู่ด้วยกัน มีภูมิลำเนาอยู่ที่กรุงเทพมหานคร สภาพที่อยู่อาศัยเป็นบ้านพักย่านชุมชน เป็นครอบครัวที่มีฐานะดีพอสมควร บิดาประกอบอาชีพค้าขายสินค้าประเภท CD – ROM โดยเปิดร้านอยู่ภายในห้างสรรพสินค้าชั้นนำในเขตกรุงเทพฯ มารดาเป็นเจ้าของกิจการโรงงานไม้ที่อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จากการพูดคุยทราบว่า เยาวชนมีครอบครัวที่อบอุ่นพอสมควรถึงแม้มารดาจะอยู่ที่จังหวัดชลบุรีแต่ก็จะไปมาหาสู่เยาวชนเป็นประจำ เมื่อว่างจากภารกิจการดูแลกิจการในโรงงาน

3. ด้านกลุ่มเพื่อน

นายโจ มีกลุ่มเพื่อนที่สนิทคบหาด้วยประมาณ 4 คน โดยเพื่อนๆ ทั้ง 4 คนของเยาวชนถูกจับดำเนินคดียาเสพติดทุกคนรวมทั้งแฟนสาวของนายโจก็ถูกจับดำเนินคดียาเสพติดเช่นกัน โดยถูกดำเนินคดี พรบ.ยาเสพติดให้โทษ ประเภทยาบ้า ฐานมีไว้ครอบครองเพื่อจำหน่าย

4. เพื่อนต่างเพศ (แฟน)

เพื่อนต่างเพศ หรือแฟนสาวของนายโจ ถูกจับดำเนินคดียาเสพติดเช่นกัน โดยถูกดำเนินคดีพรบ.ยาเสพติดให้โทษ ประเภทยาบ้า ฐานมีไว้ครอบครองเพื่อจำหน่าย โดยครอบครัวของแฟนนายโจ เป็นครอบครัวที่มีฐานะพอมีพอกิน มีบุคคลในครอบครัวมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

5. ประวัติการใช้ยาเสพติด

นายโจ เริ่มสูบบุหรี่ตอนอายุ 14 ปี เริ่มดื่มสุราตอนอายุ 15 ปี และเริ่มใช้สารเสพติดประเภทอื่น ๆ เมื่ออายุ 16 ปี ขณะที่กำลังศึกษาระดับ ปวช. โดยสารเสพติดที่เยาวชนใช้ได้แก่ ยาบ้า กัญชา ยาไอซ์ และยาไอซ์ เนื่องด้วยครอบครัวของเยาวชนมีฐานะที่ดีส่งผลให้เยาวชนมีเงินพอที่จะซื้อยาเสพติดประเภทต่างๆ ได้ง่าย ประกอบกับบิดา - มารดามีการเลี้ยงดูแบบตามใจเมื่อเยาวชนต้องการสิ่งใดผู้ปกครองยินดีที่ซื้อหามาให้ทันที

6. ด้านจิตวิทยา

เยาวชนมีแรงสนับสนุนทางสังคมเป็นตัวกระตุ้นให้เยาวชนมีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด ส่งผลให้เขากระทำความผิดในเวลาต่อมา โดยมีความสัมพันธ์ภายในกลุ่มเพื่อนเป็นปัจจัยเอื้ออำนวยให้เยาวชนมีเจตคติในการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของตนเอง

จากการสัมภาษณ์ด้านมุมมองความคิดของเยาวชน ทราบว่าสิ่งที่ตนเองเผชิญอยู่ในขณะนี้ เป็นผลมาจากตนเองติดเพื่อนแม้จะรู้ว่าเพื่อนๆ ในกลุ่มที่ตนเองคบหา นั้นมีพฤติกรรมใช้ยาเสพติด ทุกคน แต่ตนเองก็ไม่เลิกคบยังคงติดต่อกับไปมาหาสู่กันตามปกติ รวมทั้งตนเองเคยถูกจับดำเนินในความผิดฐานครอบครองเพื่อเสพมาแล้วถึง 2 ครั้ง แต่ก็มิได้หลบจำเนื่องจากได้รับการประกันตัว ทั้ง 2 ครั้ง และส่งเข้ารับการบำบัด จึงส่งผลให้ตนเองต้องถูกจับดำเนินคดีอีกเป็นครั้งที่ 3 และจากการดูภาพข่าวจากสื่อต่าง ๆ ทำให้เยาวชนเกิดความเกรงกลัวว่าตนเองจะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมเมื่อได้รับการปล่อยตัวกลับบ้าน

เยาวชนเกิดกระบวนการเรียนรู้ในด้านการดำเนินชีวิตที่ผิดพลาดส่งผลให้ตนเองเกิดความลำบากไม่ได้รับอิสระในการใช้ชีวิต จากการสังเกตนายโจ มีความคิดมุมมองที่โตขึ้นมีความเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น ซึ่งเยาวชนได้สะท้อนพฤติกรรมของตนเองว่าการที่เขาถูกจับในครั้งนี้เป็นเพราะความประมาทในการใช้ชีวิตของตนเอง และการถูกจับจนถูกส่งตัวเข้ารับการฝึกและอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยาในครั้งนี้ทำให้เขาได้รับบทเรียนที่เป็นประสบการณ์ชีวิตที่มีราคาแพง เขาคาดหวังว่าหากตนเองได้รับการปล่อยตัวไปแล้วจะย้ายไปอยู่กับมารดาและพี่ชายที่จังหวัดชลบุรี และจะกลับเข้าไปศึกษาต่อ รวมทั้งจะไม่หวนกลับมากระทำผิดซ้ำอีกเป็นครั้งที่ 4

กรณีที่ 4 นายเค (นามสมมุติ)

1. ข้อมูลส่วนตัว

เยาวชนกระทำความผิดคดีปล้นทรัพย์ (ครั้งที่ 3) ถูกตัดสินให้เข้ารับการฝึกและอบรม ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยาเป็นระยะเวลา 2 ปี โดยการกระทำความผิดใน 2 ครั้งก่อน ครั้งที่ 1 คดีลักทรัพย์ ถูกตัดสินให้คุมความประพฤติ 1 ปี ครั้งที่ 2 คดีปล้นทรัพย์ ปัจจุบันนายเค อายุ 17 ปี มีพี่น้องจำนวน 2 คน โดยเยาวชนเป็นบุตรคนที่ 2 มีพี่สาว 1 คนมีครอบครัวแล้วโดยพี่สาวกับเยาวชนมีอายุห่างกัน 3 ปี เยาวชนจบการศึกษาเพียงแค่ระดับประถมศึกษาเท่านั้น ถึงแม้เยาวชนจะไม่ได้ถูกดำเนินคดีข้อหาเสพติด แต่เยาวชนก็มีประวัติการใช้สารเสพติดอย่างต่อเนื่อง

2. สภาพครอบครัว / สภาพเศรษฐกิจ

สภาพครอบครัว บิดา – มารดาอยู่ด้วยกัน มีภูมิลำเนาเดิมที่จังหวัดอุทัยธานี สภาพที่อยู่อาศัยเป็นบ้านไม้ 2 ชั้น ตั้งอยู่ในเขตชุมชนที่ค่อนข้างแออัดบริเวณแคราย จังหวัดนนทบุรี ครอบครัวมีฐานะปานกลาง บิดาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มารดาประกอบอาชีพพนักงานทำความสะอาด มีหน้าที่กวาดเศษใบไม้ ทำสวน บริเวณกระทรวงสาธารณสุข

3. ด้านกลุ่มเพื่อน

เยาวชนมีกลุ่มเพื่อนที่สนิทคบหาด้วยมากกว่า 10 คน มีขนาดกลุ่มที่ใหญ่ โดยกลุ่มเพื่อนของเยาวชนมีอายุที่อยู่ในวัยใกล้เคียงกันและมีลักษณะพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกัน คือ มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติด เนื่องด้วยสภาพแวดล้อมที่พกอาศัยเอื้ออำนวยต่อการใช้สารเสพติด ประกอบกับเยาวชนสามารถที่จะซื่อหาได้ง่ายทำให้เยาวชนและกลุ่มเพื่อนสามารถใช้สารเสพติดได้อย่างง่ายดาย

4. เพื่อนต่างเพศ (แฟน)

ไม่ชอบคบเพื่อนต่างเพศแบบแฟน เนื่องจากตนเองรู้สึกว่ามีฐานะต่ำกว่า

5. ประวัติการใช้ยาเสพติด

นายก เริ่มใช้สารเสพติดตั้งแต่ อายุ 12 ปี โดยเริ่มต้นจากการสูบบุหรี่ การดื่มสุรา และเริ่มใช้ยาเสพติดตอนอายุ 14 ปี ประเภท ยาบ้า กัญชา และสารระเหยตามลำดับ

6 ด้านจิตวิทยา

เยาวชนได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมเป็นตัวกระตุ้นให้เขาแสดงออกซึ่งพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดเพื่อให้กลุ่มเพื่อนเกิดความพึงพอใจ ยอมรับ นับถือในตนเอง รวมทั้งข้อมูล ข่าวสารที่เยาวชนเลือกที่จะรับรู้เป็นไปในทางลบโดยเขาเชื่อว่า เมื่อตนเองเกิดความทุกข์ ไม่สบายใจ ยาเสพติดสามารถที่จะช่วยให้เขาบรรเทาความทุกข์ เกิดความสุขได้เมื่อใช้ยา

จากการสัมภาษณ์ ทราบว่า เยาวชนมีมุมมองความคิดแบบง่าย ๆ คิดแบบแง่ลบกับตัวเอง ไม่ได้มองว่าตนเองจะเป็นคนดี แต่เขาคาดหวังว่าเมื่อได้รับอิสรภาพเขาต้องการมีเงินใช้ มีงานทำ แต่เยาวชนก็ไม่ชอบที่จะทำงานเป็นทีม ชอบทำงานคนเดียว ชอบที่จะคิดและตัดสินใจเพียงคนเดียว โดยเขาคิดว่าเขาสามารถที่จะรับผิดชอบตนเองได้แล้ว และจากการพูดคุยนั้น เยาวชนมีสภาพครอบครัวที่สมบูรณ์แต่ขาดการดูแล เอาใจใส่จากผู้ปกครอง ขาดการปฏิสัมพันธ์กันภายในครอบครัว เนื่องจากผู้ปกครองจะต้องทำงานทุกวัน ส่วนเยาวชนเองก็ได้รับการศึกษาเพียงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เท่านั้น ทำให้เขาขาดความรู้ที่ถูกต้องในการดำเนินชีวิตจึงไม่สามารถที่จะคิดวิเคราะห์แยกแยะผลดีและผลเสียในการใช้ชีวิตในสังคมได้ และจากการสังเกตระหว่างการพูดคุยเบื้องต้น พบว่าเยาวชน เป็นคนที่มีอุปนิสัยที่เจียบขริม คือเจียบ ไม่ค่อยพูด นิ่ง เงย มีลักษณะของเด็กที่มีความลับ เก็บกดพอสมควร

นอกจากนี้ เยาวชนยังได้เรียนรู้ในเรื่องการดำเนินชีวิตที่ผิดพลาดจนส่งผลให้ตนเองเกิดความลำบากไม่ได้รับอิสระในการใช้ชีวิต จากการสังเกตเยาวชนเป็นคนที่เก็บกดพอสมควร จึงควรได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดจากผู้ปกครอง ภายหลังที่ได้รับการปล่อยตัว เยาวชนมีความ

อ่อนไหวทางอารมณ์ ขาดความกระตือรือร้นในการดำเนินชีวิต มีแนวโน้มที่จะหวนกลับมากระทำ ความผิดซ้ำได้ในอนาคตหากเยาวชนไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัวอย่างใกล้ชิด

กรณีที่ 5 นายบอย (นามสมมุติ)

1. ข้อมูลส่วนตัว

เยาวชนกระทำความผิดคดี พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ เมทแอมเฟตามีนหรือยาบ้า (ครั้งที่ 1) ปัจจุบันนายบอย อายุ 16 ปี เยาวชนมีพี่น้องทั้งหมด 3 คน เยาวชนเป็นคนที่ 1 มีพี่ชาย 1 คน อายุ 23 ปี ไม่ได้ประกอบอาชีพ (ว่างงาน) และน้องสาว 1 คน อายุ 12 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นายบอย จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และไม่ได้ศึกษาต่อเนื่องจากเยาวชนมีความเกียจคร้าน ติดเพื่อน ประกอบกับฐานะทางบ้านไม่เอื้ออำนวยให้นายบอย ศึกษาต่อในระดับที่สูงได้ เยาวชนจึง ศึกษาแค่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เท่านั้น

2. สภาพครอบครัว / สภาพเศรษฐกิจ

สภาพครอบครัว บิดา – มารดาอยู่ด้วยกัน มีภูมิลำเนาเดิมที่จังหวัดศรีสะเกษ ปัจจุบันได้ ย้ายมาพักอาศัยที่เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร สภาพที่พักอาศัยเป็นบ้านไม้ 2 ชั้น ตั้งอยู่ในเขต ชุมชนย่านดอนเมือง ครอบครัวมีฐานะปานกลาง บิดาประกอบอาชีพอิสระขับรถจักรยานยนต์ รับจ้างบริเวณปากซอยย่านที่พัก มีรายได้ประมาณเดือนละ 6,000 บาท มารดาประกอบอาชีพรับจ้าง เป็นพนักงานฝ่ายผลิตในโรงงานเย็บผ้าย่านดอนเมือง มีรายได้ประมาณ 4,500 บาทต่อเดือน จากการ สังเกตและการพูดคุยเบื้องต้นพบว่าเยาวชน เป็นคนที่มีอุปนิสัยที่เงียบ ไม่กล้าสบตาเหมือนเป็นคน ที่ขาดความมั่นใจในตนเอง ไม่ค่อยพูด นิ่ง เฉย เมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อนด้วยกันเขาก็จะมักเป็นผู้ตาม มากกว่าผู้นำ

จากการพูดคุยกับเยาวชน ทราบว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัวของเยาวชน บิดา – มารดา จะทะเลาะเบาะแว้งกันบ้างแต่ไม่บ่อย โดยส่วนใหญ่ที่ทะเลาะกันจะเป็นเรื่องรายได้ของครอบครัว รายรับ - รายจ่าย เนื่องจากบ้านที่พักอาศัยมีค่าใช้จ่ายของตนเองแต่เป็นบ้านเช่าโดยจะต้องเสียค่าเช่า เดือนละ 1,800 บาท และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ภายในบ้านส่งผลให้รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายภายใน ครอบครัว

3. ด้านกลุ่มเพื่อน

โดยกลุ่มเพื่อนของเยาวชนมีขนาดกลุ่มที่ใหญ่ มีเพื่อนที่อยู่ในวัยเดียวกัน และคบเพื่อนที่มี อายุมากกว่า ซึ่งพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่มมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดประเภทยาบ้า

4. เพื่อนต่างเพศ (แฟน)

มีการคบเพื่อนต่างเพศแบบไม่จริงจัง และจะมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศทุกคนที่ตน คบหาด้วย โดยแต่ละคนจะคบกันไม่นานก็จะแยกทางกันไป

5. ประวัติการใช้ยาเสพติด

นายบอย เริ่มสูบบุหรี่ตั้งแต่อายุ 13 ปี จากการพูดคุยเยาวชนเล่าว่า เขาเริ่มหัดสูบบุหรี่ตามกลุ่มเพื่อนจากโรงเรียนที่เขาศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบกับกลุ่มเพื่อนที่ตนเองคบหา นั้นมีอายุที่มากกว่า ส่งผลให้เยาวชนเริ่มใช้สารเสพติดและดื่มสุรากับกลุ่มเพื่อนที่พักอาศัยในบริเวณเดียวกัน โดยที่ผู้ปกครองไม่ทราบ ซึ่งเพื่อนในกลุ่มของเยาวชนส่วนใหญ่จะใช้สารเสพติดประเภทยาบ้า โดยแหล่งมั่วสุมของกลุ่มจะอยู่บริเวณ โตะสนุกเกอร์ย่านดอนเมือง

6. ด้านจิตวิทยา

เยาวชนมีความต้องการให้ตนเองเป็นที่ยอมรับนับถือภายในกลุ่มเพื่อน ส่งผลให้เป็แรงผลักดันให้เยาวชนแสดงพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดออกมา รวมทั้งเยาวชนได้รับปัจจัยด้านรายได้เป็นสิ่งกระตุ้น ชั่วอายุให้เขาเข้าไปเกี่ยวข้องกับวงจรของยาเสพติด

จากการพูดคุยกับเยาวชน ทราบว่า เยาวชน มีมุมมองความคิดแบบเด็ก ๆ ขาดความมั่นใจ ในการดำเนินชีวิตภายหลังจากการปล่อยตัว เยาวชนมองว่าตนเองจะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม เขาว่ายาเสพติดมีโทษมากกว่าประโยชน์ เขากล่าวว่ายาเสพติดเป็นสิ่งที่ไม่ดีทำให้เขาต้องถูกจับ ถูกควบคุมตัว ไม่ได้รับอิสรภาพโดยเยาวชน ไม่ได้โทษตนเองว่าเป็นเพราะพฤติกรรมของตนจึงถูกจับดำเนินคดีดังกล่าว เยาวชนคาดหวังว่าเมื่อตนเองได้รับการปล่อยตัวเขาจะออกไปหางานทำ ประกอบอาชีพเพื่อหารายได้ช่วยบิดา – มารดาจนเจือจรรอบครัว และจากการสังเกตเยาวชนรักและห่วงใยน้องสาวมากเป็นพิเศษ เขาต้องการที่ให้น้องสาวของตนได้รับการศึกษาในระดับที่สูงกว่าตน เพื่อที่จะได้มีงานทำในอนาคตที่ดีกว่ามารดาของตน

ข้อสังเกตจากผู้สัมภาษณ์ เยาวชนเป็นมีความเป็นเด็กที่สูง ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน ขาดทักษะการปฏิเสธ ขาดภาวะความเป็นผู้นำ ส่งผลให้เยาวชน มีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดในครั้งต่อไปได้ หากไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัวอย่างถูกวิธี ประกอบกับเยาวชนได้รับการเรียนรู้ประสบการณ์จริงจากการฝึกและอบรม ของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา ย่อมจะส่งผลได้ทั้งบวกและลบ นั่นคือ ด้านบวกเยาวชนเกิดความเกรงกลัว เช็ดไม่กล้าจะกระทำความผิดซ้ำอีก และเมื่อผู้ปกครองให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ย่อมส่งผลให้นายบอยไม่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำได้ ในด้านลบ เยาวชนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การกระทำความผิดในคดีต่างๆ ระหว่างการฝึกและอบรม ภายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนทำให้เกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่ไม่ถูกต้องและเมื่อได้รับการปล่อยตัวกลับไปสู่สภาพแวดล้อมแบบเดิมๆ ผู้ปกครองขาดการเอาใจดูแลอย่างใกล้ชิดย่อมส่งผลให้นายบอยหวนกลับมากระทำความผิดซ้ำได้อีก ครอบครัวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการให้ความรักดูแลเอาใจใส่ในตัวเยาวชนเป็นอย่างมาก

ส่วนที่ 2 สรุปผลจากการสังเคราะห์กรณีตัวอย่าง (Case study) แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สรุปลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำความคิดियाเสพติดของเด็กและเยาวชน

ตอนที่ 1 สรุปลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

1. ข้อมูลทั่วไป ลักษณะทางประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเด็กและเยาวชนที่พฤติกรรมการใช้สารเสพติด ซึ่งเป็นผู้ที่ถูกศาลตัดสินให้เข้ารับการฝึกและอบรม ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน พระนครศรีอยุธยา จำนวน 5 คน

1.1 อายุ

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 5 คน มีอายุที่แตกต่างกัน คือ มีอายุน้อยที่สุด 16 ปี และมีอายุมากที่สุด 19 ปี

1.2 การศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 5 คน มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน คือ ตั้งแต่ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) และกำลังศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปี 2 ดังนี้

ระดับประถมศึกษา จำนวน 2 คน ระดับมัธยมศึกษา (ม.2) จำนวน 1 คน ระดับมัธยมศึกษา (ม.3) จำนวน 1 คน และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. 2) จำนวน 1 คน

จากผลการสัมภาษณ์เยาวชน ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา จำนวน 5 คน พบว่า ลักษณะข้อมูลทั่วไปของเด็กและเยาวชนสามารถแจกแจงเป็นประเด็นต่างๆ ได้แก่ สภาพที่พักอาศัย รายได้เฉลี่ยภายในครอบครัว / ประกอบอาชีพ สภาพครอบครัว และ สภาพแวดล้อม

ตาราง 2 สรุปลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ชื่อ	อายุ	การศึกษา	สภาพครอบครัว	สารเสพติดที่ใช้	คดี / ระยะเวลาที่เข้ารับ การฝึกและอบรม
นายไก่อ (นามสมมุติ)	16 ปี	ป.6	- ครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง - บิดา-มารดา แยกทางกันและต่างมีครอบครัวใหม่ เขาชนพักอาศัยอยู่กับบิดาและภรรยาใหม่ มีพี่น้อง 2 คน เป็นบุตรคนโต - ครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกรรม	1. บุหรี่ 2. สุรา 3. ยาบ้า 4. สารระเหย	คดี พรก.สารระเหย / 4 เดือน
นายเบ้งค์ (นามสมมุติ)	17 ปี	ม.2	- ครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง - บิดา-มารดา แยกทางกันและมีครอบครัวใหม่ เขาชนพักอยู่กับบิดาและภรรยาใหม่ เป็นลูกชายคนเดียว - ครอบครัวประกอบอาชีพค้าขาย	1. บุหรี่ 2. สุรา 3. กัญชา 4. ยาบ้า	คดี พรบ.ยาเสพติด ประเภทมทแอม เฟตามิน ฐานครอบครองไว้เพื่อเสพ / 1 ปี
นายโจ (นามสมมุติ)	19 ปี	ปวช. ปี 2	- ครอบครัวมีฐานะดี - บิดา-มารดา อยู่ด้วยกัน มีพี่น้อง 3 คน เขาชนเป็นบุตรคนกลาง - บิดา – มารดา ประกอบธุรกิจส่วนตัว	1. บุหรี่ 2. สุรา 3. ยาบ้า 4. กัญชา 5. ยาอี, ยาไอซ์	คดี พรบ.ยาเสพติด ประเภทมทแอม เฟตามิน ฐานครอบครองไว้เพื่อจำหน่าย / 6 เดือน
นายเค (นามสมมุติ)	17 ปี	ป.6	- ครอบครัวมีฐานะไม่ดี - บิดา-มารดา อยู่ด้วยกัน มีพี่น้อง 2 คน เป็นบุตรคนเล็ก - บิดาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มารดาประกอบอาชีพพนักงานทำความสะอาด	1. บุหรี่ 2. สุรา 3. ยาบ้า 4. กัญชา 5. สารระเหย	คดีปล้นทรัพย์ / 2 ปี
นายบอย (นามสมมุติ)	16 ปี	ม.3	- ครอบครัวมีฐานะปานกลาง - บิดา-มารดาอยู่ด้วยกัน มีพี่น้อง 3 คน เป็นบุตรคนกลาง	1. บุหรี่ 2. สุรา 3. ยาบ้า	คดี พรบ.ยาเสพติด ประเภทมทแอม เฟตามิน / 1 ปี

จากตาราง 2 ทราบว่า ลักษณะพื้นฐานของเยาวชนมีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน คือ สภาพครอบครัวของเยาวชนบิดามารดาอยู่ด้วยกัน 3 คน หย่าร้างและแยกทางกัน 2 คน ครอบครัวมีฐานะดี 1 คน ฐานะปานกลาง 3 คน และฐานะไม่ดี 1 คน พฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเยาวชน คือ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ ดื่มสุรา และใช้สารเสพติดประเภทเมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า) เหมือนกันทั้ง 5 คน การเสพยา 3 คน สูดดมสารระเหย 2 คน ยาไอซ์ 1 คน และคดีที่เยาวชนกระทำความผิดและถูกจับกุม ได้แก่ พรบ. ยาเสพติด จำนวน 3 คน พรก. สารระเหย 1 คน และคดีปล้นทรัพย์ 1 คน

ตอนที่ 2 สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชน

จากการสัมภาษณ์เด็กและเยาวชน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนและมีพฤติกรรมที่เข้าสู่วงจรของการใช้สารยาเสพติด นำมาซึ่งการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในความผิดลักษณะต่างๆ ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชน

ชื่อ	การเลี้ยงดูของครอบครัว	เพื่อน	จิตวิทยาและพฤติกรรม	สังคม ชุมชน สภาพแวดล้อมที่พ้ออาศัย	สื่อสาธารณะ
นายไก่อ (นามสมมุติ)	✓	✓	✓	✓	-
นายเบ้งค์ (นามสมมุติ)	✓	✓	✓	✓	-
นายโจ (นามสมมุติ)	✓	✓	✓	-	-
นายเค (นามสมมุติ)	✓	✓	✓	✓	✓
นายบอย (นามสมมุติ)	✓	✓	✓	✓	-

จากตาราง 3 พบว่า นายไก่อ นายเบ้งค์ นายเค และนายบอย มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำความผิดที่เหมือนกัน ได้แก่ ปัจจัยด้านการเลี้ยงดูของครอบครัว ด้านเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อมที่พ้ออาศัย

อาศัย ด้านจิตวิทยาและพฤติกรรม โดยมีนายโจเพียงผู้เดียวเท่านั้นที่ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมสภาพที่พักอาศัย และปัจจัยด้านสื่อสาธารณะไม่ส่งผลต่อการกระทำความคิดคดียาเสพติด สำหรับนายเคเป็นผู้ที่ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทั้งหมด ได้แก่ ด้านการเลี้ยงดูของครอบครัว เพื่อน ด้านจิตวิทยาและพฤติกรรม ด้านสภาพแวดล้อมที่พักอาศัย และด้านสื่อสาธารณะ ซึ่งนำไปสู่การกระทำความคิดคดียาเสพติดต่างๆ

จากสถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทย ซึ่งขึ้นชื่อว่าเป็นแหล่งค้า เป็นเส้นทางผ่านของสารเสพติดในภูมิภาค ผู้คนในชาติถูกมอมเมาด้วยยาเสพติดสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสถานการณ์ที่รุนแรงและทำลายทรัพยากรมนุษย์อย่างร้ายแรงที่สุด จากสถานการณ์ดังกล่าวยังพบว่า สถิติของจำนวนผู้ติดยาเสพติดที่เพิ่มขึ้นยังไม่น่าวิตกเท่ากับสถิติด้านอายุของผู้ติดยาเสพติดที่เริ่มจะลดลงจนพบว่าเด็กวัยเรียนในระดับประถมศึกษามีแนวโน้มติดยาเสพติดเพิ่มขึ้น จากการศึกษาข้อมูล พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความคิดคดียาเสพติดมีหลายประการ ประกอบด้วย

1. ด้านครอบครัว สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่ใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชนมากที่สุด ดังนั้นการซึมซับอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดของคนในครอบครัวที่แสดงออกต่อกันจึงเป็นสิ่งที่เด็กสามารถรับรู้ได้ดี และหากครอบครัวแตกแยกขาดความมั่นคงภายในครอบครัวก็จะเป็นพื้นฐานที่ทำให้เด็กขาดต้นแบบ ผู้ชี้นำ ขาดความรัก ความอบอุ่น ขาดการเอาใจใส่ดูแล จนบางครั้งได้รับการเอาใจใส่ดูแลที่มากเกินไป หรือเป็นไปในทางที่ผิด ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กและเยาวชนหันไปหายาเสพติดได้เช่นกัน

2. ด้านกลุ่มเพื่อน มนุษย์เป็นสัตว์สังคมไม่สามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่เพียงลำพังได้เพียงคนเดียว เด็กและเยาวชนก็เช่นกันย่อมมีความต้องการที่จะแสวงหากลุ่มเพื่อนที่มีความคิด ทัศนคติที่คล้ายคลึงกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับตนเอง เพื่อนจึงนับได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชน ซึ่งมูลเหตุของการใช้สารเสพติดของเด็กส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเช่นกัน โดยหากเด็กและเยาวชนมีกลุ่มเพื่อนที่ใช้สารเสพติด เด็กและเยาวชนก็มีแนวโน้มที่จะใช้สารเสพติดตามกลุ่มเพื่อนได้เช่นเดียวกัน เพื่อที่เขานั้นจะสามารถดำรงอยู่ในกลุ่มเพื่อนได้ต่อไป

3. ด้านจิตวิทยา หรือสภาพจิตใจ จิตวิทยานับได้ว่าเป็นปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชนที่มีอยู่ในตัวเองของบุคคลที่มีการแสดงออกทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก โดยเป็นลักษณะเฉพาะของบุคคลนั้นๆ ที่แสดงออกมา โดยเราเรียกว่า “บุคลิกภาพ” หากเด็กและเยาวชนมีบุคลิกภาพที่เป็นผู้ตาม มีภาวะความเป็นผู้นำน้อย ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ย่อมส่งผลให้เด็กและเยาวชนผู้นั้นถูกชักจูงให้คล้อยตามกลุ่มเพื่อน หรือบุคคลต่างๆ ได้อย่างง่ายดายกว่าผู้ที่มีภาวะความเป็นผู้นำ มีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลย่อมเป็นผลมาจากการเลี้ยงดูของครอบครัว

ผู้ปกครอง บุคคลที่เป็นต้นแบบในการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมหรือการดำเนินชีวิตที่เยาวชนใช้เป็นแบบอย่าง รวมทั้งสภาพสังคมที่เด็กและเยาวชนพักอาศัยอยู่นั้นเอง

4. ด้านสังคม ชุมชน สิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัยเป็นสิ่งสำคัญที่จะหล่อหลอม หรือบ่มเพาะพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ในด้านของการติดยาเสพติด หรือการใช้สารเสพติดของเด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม เช่น การอยู่ในแหล่งชุมชนที่มีการใช้สารเสพติดกันอย่างแพร่หลาย มีการค้ายาเสพติด มีการคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติด การเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่ วัฒนธรรมความเชื่อของกลุ่มชนบางกลุ่มที่นิยมการเสพยาเสพติด หรือแม้แต่การที่เด็กตกเป็นเหยื่อของกลุ่มคน และถูกบังคับให้เสพยาเสพติดเพื่อการค้า หรือแม้แต่ความอยากรู้อยากลองของเด็กและเยาวชนเอง สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีที่มาจากปัจจัยแวดล้อมโดยทั้งสิ้น แต่ประเด็นปัญหาต่างๆมิได้สิ้นสุดแต่เพียงเท่านี้ เพราะการใช้สารเสพติดจะส่งผลให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมาอีกมากมายหลายประการ เช่น การเป็นผู้ค้ายาเสพติดในสถานศึกษา มีพฤติกรรมหนีเรียน การลักขโมย การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การตั้งครกในวัยเรียน เป็นต้น ซึ่งเหล่านี้เป็นผลมาจากการใช้สารเสพติดทำให้ขาดสติ ขาดการคิดไตร่ตรองโดยเหตุผล จำเป็นที่ผู้ปกครอง ครู – อาจารย์ จะต้องใช้ทักษะ และความละเอียดอ่อน ในการแก้ไขปัญหาเข้ามาช่วยให้เด็กและเยาวชนหลุดพ้นจากวงจรของปัญหาเสพติด

5. ด้านสื่อสาธารณะ หรือสื่อมวลชน สื่อนับได้ว่าเป็นได้ทั้งปัจจัยสนับสนุนและไม่สนับสนุนในเวลาเดียวกัน นั่นคือ สื่อสาธารณะที่เราเปิดรับข้อมูลข่าวสารนั้นมีทั้งแง่บวก และแง่ลบที่นำเสนอ โดยส่วนใหญ่สื่อที่เราสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้ดี ได้แก่ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ อินเทอร์เน็ต และวิทยุ ตามลำดับ สำหรับภาพยนตร์หรือวีดิทัศน์นั้นกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ได้น้อยมากจนไม่สามารถส่งผลต่อการกระทำความผิดได้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ทราบว่า เด็กและเยาวชนจะรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านยาเสพติดจากโทรทัศน์เป็นหลัก โดยเป็นการนำเสนอภาพข่าวการจับกุมคดียาเสพติดต่างๆ รวมถึงละครและรายการต่างๆ ที่ปรากฏในโทรทัศน์ ส่งผลให้เขาเหล่านั้นรับรู้ข้อมูล ความเป็นไปเกี่ยวกับเรื่องของสารเสพติดในสังคม ประกอบกับภาพข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นเรื่องที่ย่อยง่ายสำหรับเด็กและเยาวชนที่จะรับรู้ข้อมูลต่างๆ ผ่านสื่อสาธารณะ นอกจากนี้ เยาวชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านยาเสพติดจากป้ายประชาสัมพันธ์ต่างๆ ที่ปรากฏในสถานที่สาธารณะ อัน ได้แก่ ป้ายรณรงค์ ป้ายคำขวัญ ที่ส่วนใหญ่จะแสดงถึงโทษและพิษภัยของสารเสพติด แต่เยาวชนก็มีได้เกรงกลัวหรือตระหนักถึงอันตรายจากผลของการใช้สารเสพติด เขากลับมองว่าเป็นเรื่องที่ท้าทายความสามารถ ส่งผลให้เขาอยากรู้อยากทดลอง โดยเขาเชื่อว่าเขาสามารถควบคุมมันได้ไม่ให้เกิดเป็นทาสของยาเสพติด

ส่วนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการป้องกันปัญหาการกระทำความผิดคดีอาชญากรรมของเด็กและเยาวชน กรณีศึกษา ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการป้องกันปัญหาการกระทำความผิดคดีอาชญากรรมของเด็กและเยาวชน เพื่อหาแนวทางการป้องกันปัญหาด้านอาชญากรรมที่เกิดขึ้นแก่เด็กและเยาวชนให้มีปริมาณลดลง ก่อนที่เด็กและเยาวชนจะเข้ามาสู่กระบวนการ วจจร และเส้นทางการใช้ยาเสพติด โดยหวังว่าการศึกษารั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษามาใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนงาน แนวทางการพัฒนาการป้องกันปัญหาอาชญากรรมในกลุ่มของเด็กและเยาวชนพร้อมทั้งปรับปรุงแนวทางวิธีการดำเนินงาน ของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องในส่วนที่มีหน้าที่ในการบำบัด ดูแล ฟื้นฟูเด็กและเยาวชนให้มีคุณภาพตรงตามเป้าหมายของหน่วยงานนั้นๆ ให้มากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาในการดำเนินการดังนี้

ตาราง 4 เป้าหมาย แนวทาง วิธีการสร้างแนวทางการพัฒนาการป้องกัน

สิ่งที่ควรได้รับการป้องกัน	เป้าหมายการดำเนินการ	แนวทางการพัฒนา
1. ด้านครอบครัว	- เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีภายในครอบครัว ระหว่างเด็กกับผู้ปกครอง	1. ยุทธศาสตร์ด้านครอบครัว ประกอบด้วย 1.1 โครงการค่ายครอบครัวเยาวชนปลอดภัยห่างไกลยาเสพติด 1.2 จัดกิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์ 1.3 โครงการส่งเสริมกิจกรรมในครอบครัวเพื่อการใช้เวลาว่างร่วมกันระหว่างเด็กและผู้ปกครอง 1.4 โครงการสร้างภูมิคุ้มกันให้ครอบครัว 1.5 โครงการจัดทำแผนร่วมกับครอบครัวในการพัฒนาพฤติกรรมของเยาวชน

ตาราง 4 (ต่อ)

สิ่งที่ควรได้รับการป้องกัน	เป้าหมายการดำเนินการ	แนวทางการพัฒนา
2. ด้านเพื่อน	1. สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเรื่องยาเสพติดในกลุ่มเพื่อนของเด็กและเยาวชน 2. ปลุกฝังค่านิยม ทักษะคิดที่ดีในกลุ่มเด็กและเยาวชนเพื่อเฝ้าระวังปัญหาเสพติด	2. ยุทธศาสตร์ด้านเพื่อน 2.1 โครงการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยปัญหาเสพติด 2.2 โครงการรณรงค์ป้องกันและบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติด 2.3 อบรมสายตรวจเยาวชนหาข่าวและเฝ้าระวังปัญหาเสพติด 2.4 อบรมเยาวชนแกนนำ 2.5 โครงการนักสืบเยาวชนค้นหาผู้เสพยา
3. ด้านจิตวิทยา	1. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีความรู้และตระหนักถึงปัญหาเสพติด เพื่อเกิดความกลัวในพิษภัยของยาเสพติด 2. เสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กและเยาวชน 3. เสริมสร้างแรงจูงใจที่ดีในการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนเพื่อห่างไกลยาเสพติด	3. ยุทธศาสตร์ด้านจิตวิทยา 3.1 โครงการอบรมกลุ่มเป้าหมายเยาวชนให้ความรู้ด้านการป้องกัน ปรามปรามยาเสพติด 3.2 โครงการให้ความรู้ด้านข้อมูลข่าวสารถึงโทษภัยของยาเสพติด 3.3 โครงการอบรมภาวะความเป็นผู้นำที่ดีและถูกต้องแก่เด็กและเยาวชน 3.4 เสริมสร้างทักษะการตัดสินใจ และการปฏิเสธ 3.5 ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนร่วมกิจกรรมในชุมชน 3.6 อบรมพัฒนาส่งเสริมการประกอบอาชีพแก่เยาวชนกลุ่มเสี่ยงห่างไกลยาเสพติดเพื่อหารายได้ในตนเองและครอบครัว 3.7 ส่งเสริมเด็กและเยาวชนได้ใช้เวลาว่างในทางที่ถูกต้องเหมาะสม

ตาราง 4 (ต่อ)

สิ่งที่ควรได้รับการป้องกัน	เป้าหมายการดำเนินการ	แนวทางการพัฒนา
4. ด้านสังคม และ สื่อสาธารณะ	<p>1. เพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชน</p> <p>2. เพื่อสร้างจิตสำนึกและกระตุ้นความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกันในชุมชนของเด็กและเยาวชน</p>	<p>4. สังคมและสื่อสาธารณะ ประกอบด้วย</p> <p>4.1 โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งในชุมชนเพื่อเอาชนะยาเสพติดได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดเสวนาในชุมชน - จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ <p>4.2 โครงการพัฒนาประสิทธิภาพประชาชนในชุมชนเพื่อต่อสู้ยาเสพติด</p> <p>4.3 กิจกรรมแกนนำชุมชนเพื่อป้องกันปัญหา ยาเสพติด</p> <p>4.4 ส่งเสริมการประกอบอาชีพในชุมชน</p> <p>4.5 โครงการค้นหาผู้เสพ/ผู้ใช้สารเสพติดในชุมชน</p> <p>4.6 โครงการตรวจหาสารเสพติดในหมู่บ้าน</p> <p>4.7 โครงการรณรงค์ป้องกันยาเสพติดในชุมชน</p> <p>4.8 โครงการชุมชนสีขาว</p> <p>4.9 จัดป้ายประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความรู้เรื่องยาเสพติด</p>

แนวปฏิบัติในการนำยุทธศาสตร์ไปดำเนินการ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาการป้องกันปัญหาการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชน กรณีศึกษา ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา ได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนา และตัวชี้วัดในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ด้านครอบครัว

ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นแนวปฏิบัติการไว้ดังนี้

ตาราง 5 แนวทางการพัฒนา ตัวชี้วัด และผู้รับผิดชอบ ในด้านครอบครัว

แนวทางการพัฒนา	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
1.1 โครงการค่ายครอบครัว เยาวชนปลอดภัยห่างไกล ยาเสพติด	- ร้อยละ 80 ของจำนวน ครอบครัวเยาวชนที่เข้าร่วม กิจกรรม	กลุ่มงานพัฒนาพฤตินิสัย
1.2 จัดกิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์	- จำนวนครั้งที่ครอบครัวเยาวชน เข้าร่วมกิจกรรม	กลุ่มงานพัฒนาพฤตินิสัย
1.3 โครงการส่งเสริมกิจกรรมใน ครอบครัวเพื่อการใช้เวลาว่าง ร่วมกันระหว่างเด็กและ ผู้ปกครอง	- ระดับความสำเร็จของการ ดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการใช้ เวลาร่วมกันภายในครอบครัว	กลุ่มงานพัฒนาพฤตินิสัย
1.4 โครงการสร้างภูมิคุ้มกันให้ ครอบครัว	- ร้อยละ 80 ครอบครัวที่เข้ารับ การอบรมวิธีการสร้างภูมิคุ้มกัน ในครอบครัว	กลุ่มงานพัฒนาพฤตินิสัย
1.5 โครงการจัดทำแผนร่วมกับ ครอบครัวในการพัฒนา พฤติกรรมของเยาวชน	- ระดับความสำเร็จของการ ประชุมกลุ่มครอบครัว ในการจัดทำแผน	กลุ่มงานพัฒนาพฤตินิสัย

2. ยุทธศาสตร์ด้านเพื่อน ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นแนวปฏิบัติการ ไว้ดังนี้

ตาราง 6 แนวทางการพัฒนา ตัวชี้วัด และผู้รับผิดชอบ ในด้านเพื่อน

แนวทางการพัฒนา	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
2.1 โครงการอบรมให้ความรู้ เกี่ยวกับพิษภัย ปัญหา ยาเสพติด	- เด็กและเยาวชนในพื้นที่เข้ารับ การอบรม	1. หน่วยงานราชการในพื้นที่ 2. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและ เยาวชนพระนครศรีอยุธยา
2.2 โครงการรณรงค์ป้องกันและ บำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติด ยาเสพติด	- เด็กและเยาวชนผู้ใช้สารเสพติด ได้รับการบำบัดรักษา	ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน พระนครศรีอยุธยา

ตาราง 6 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
2.3 อบรมสายตรวจเยาวชนหาข่าวและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด	- ระดับความสำเร็จของเด็กและเยาวชนเข้าร่วมการอบรม	หน่วยงานราชการในพื้นที่
2.4 อบรมเพื่อนเตือนเพื่อน	- ระดับความสำเร็จของโครงการเพื่อนเตือนเพื่อน	1. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา 2. หน่วยงานราชการในพื้นที่
2.5 โครงการเครือข่ายนักสืบเยาวชนค้นหาผู้เสพ	- จำนวนเยาวชนที่เข้าร่วมเครือข่าย	1. หน่วยงานราชการในพื้นที่ 2. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา

3. ยุทธศาสตร์ด้านจิตวิทยาและพฤติกรรม ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นแนวปฏิบัติการ ไว้ดังนี้

ตาราง 7 แนวทางการพัฒนา ตัวชี้วัด และผู้รับผิดชอบ ในด้านจิตวิทยา

แนวทางการพัฒนา	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
3.1 โครงการอบรมกลุ่มเป้าหมายเยาวชน ให้ความรู้ด้านการป้องกันและการปราบปรามยาเสพติด	- ระดับความสำเร็จของเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการให้ความรู้ด้านการป้องกันและการปราบปรามยาเสพติด	1. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา 2. หน่วยงานราชการในพื้นที่
3.2 โครงการให้ความรู้ด้านข้อมูลข่าวสารถึงโทษภัยของยาเสพติด	- เยาวชนในพื้นที่ได้รับความรู้เรื่องพิษภัยยาเสพติด	1. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา 2. หน่วยงานราชการในพื้นที่
3.3 โครงการอบรมภาวะความเป็นผู้นำที่ดีและถูกต้องแก่เด็กและเยาวชน	- เด็กและเยาวชนเข้ารับการอบรม	ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา
3.4 เสริมสร้างทักษะการตัดสินใจและการปฏิเสธ	- เด็กและเยาวชนได้รับการเสริมสร้างทักษะการตัดสินใจและปฏิเสธ	กลุ่มงานพัฒนาพฤตินิสัย

ตาราง 7 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
3.5 ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน ร่วมกิจกรรมในชุมชน	- เด็กและเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรม ในชุมชน	ผู้นำท้องถิ่น
3.6 อบรมพัฒนาส่งเสริมการ ประกอบอาชีพแก่เยาวชนกลุ่ม เสี่ยงห่างไกลยาเสพติดเพื่อหา รายได้ให้ตนเองและครอบครัว	- ร้อยละ 80 ของจำนวนเด็กและ เยาวชนที่เข้ารับการอบรมมีอาชีพ และหารายได้ให้ตนเองและ ครอบครัว	1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและ เยาวชนพระนครศรีอยุธยา
3.7 ส่งเสริมเด็กและเยาวชนได้ใช้ เวลาว่างในทางที่ถูกต้อง เหมาะสม		องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. ยุทธศาสตร์ด้านสังคมและสื่อ

ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นแนวปฏิบัติการไว้ดังนี้

ตาราง 8 แนวทางการพัฒนา ตัวชี้วัด และผู้รับผิดชอบ ในด้านสังคมและสื่อ

แนวทางการพัฒนา	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
4.1 โครงการเสริมสร้างความเข้ม แข็งในชุมชนเพื่อเอาชนะ ยาเสพติด ได้แก่ - การจัดเสวนาในชุมชน - จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	- ตัวชี้วัดที่ 1 ระดับความสำเร็จของ การจัดเสวนาในชุมชน - ตัวชี้วัดที่ 2 จำนวนครั้งในการจัด กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	1. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและ เยาวชนพระนครศรีอยุธยา 2. หน่วยงานในท้องถิ่น ได้แก่ อบต. เทศบาล
4.2 โครงการพัฒนาประสิทธิภาพ ประชาชนในชุมชนเพื่อต่อสู้ ยาเสพติด	- ร้อยละ 80 ของประชาชนในพื้นที่ เข้ารับการอบรมพัฒนา ประสิทธิภาพประชาชนมีความรู้ ด้านสารเสพติด	1. หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น 2. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและ เยาวชนพระนครศรีอยุธยา
4.3 กิจกรรมแกนนำชุมชนเพื่อ ป้องกันปัญหาเสพติด	- ระดับความสำเร็จของการมีส่วน ร่วมของเยาวชนในชุมชน	1. หน่วยงานราชการในท้องถิ่น 2. ผู้นำในท้องถิ่น

ตาราง 8 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
4.4 ส่งเสริมการประกอบอาชีพในชุมชน	- ร้อยละ 80 ของเยาวชนในพื้นที่ประกอบอาชีพสุจริต	หน่วยงานราชการในท้องถิ่น
4.5 โครงการหาผู้เสพ/ผู้ใช้สารเสพติดในชุมชน	- เยาวชนผู้เสพ ผู้ใช้สารเสพติดในชุมชนได้รับการบำบัดรักษา	1. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา 2. ผู้นำท้องถิ่น
4.6 โครงการตรวจหาสารเสพติดในหมู่บ้าน	- ประชาชนทุกคนได้รับการตรวจหาสารเสพติด	1. ผู้นำท้องถิ่น 2. สำนักงานสาธารณสุขชุมชน
4.7 โครงการรณรงค์ป้องกันยาเสพติดในชุมชน	- ระดับความสำเร็จของโครงการรณรงค์ป้องกันยาเสพติดในชุมชน	1. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา 2. ผู้นำท้องถิ่น
4.8 โครงการชุมชนสีขาว	- เยาวชนผู้ใช้สารเสพติดในชุมชนได้รับการบำบัดรักษา	1. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา 2. ผู้นำท้องถิ่น
4.9 จัดป้ายประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความรู้เรื่องยาเสพติด	- ป้ายประชาสัมพันธ์ความรู้เรื่องยาเสพติด	1. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา 2. หน่วยงานราชการในพื้นที่

สรุปแผนยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาการป้องกันปัญหาการกระทำความผิดคดียาเสพติด กรณีศึกษา ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยาได้แบ่งเป็น 4 ยุทธศาสตร์ดังต่อไปนี้

1. ยุทธศาสตร์ด้านครอบครัว มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1.1 โครงการค่ายครอบครัวเยาวชนปลอดภัยห่างไกลยาเสพติด

1.2 จัดกิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์

1.3 โครงการส่งเสริมกิจกรรมในครอบครัวเพื่อการใช้เวลาว่างร่วมกันระหว่างเด็ก

และผู้ปกครอง

1.4 โครงการสร้างภูมิคุ้มกันให้ครอบครัว

- 1.5 โครงการจัดทำแผนร่วมกับครอบครัวในการพัฒนาพฤติกรรมของเยาวชน
2. ยุทธศาสตร์ด้านเพื่อน มีแนวทางการพัฒนาดังนี้
 - 2.1 โครงการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับพิษภัย ปัญหายาเสพติด
 - 2.2 โครงการรณรงค์ป้องกันและบำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด
 - 2.3 อบรมสายตรวจเยาวชนหาข่าวและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด
 - 2.4 อบรมเพื่อนเตือนเพื่อน
 - 2.5 โครงการเครือข่ายนักสืบเยาวชนค้นหาผู้เสพ
3. ยุทธศาสตร์ด้านจิตวิทยา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้
 - 3.1 โครงการอบรมกลุ่มเป้าหมายเยาวชน ให้ความรู้ด้านการป้องกันและการปราบปรามยาเสพติด
 - 3.2 โครงการให้ความรู้ด้านข้อมูลข่าวสารถึงโทษภัยของยาเสพติด
 - 3.3 โครงการอบรมภาวะความเป็นผู้นำที่ดีและถูกต้องแก่เด็กและเยาวชน
 - 3.4 เสริมสร้างทักษะการตัดสินใจ และการปฏิเสธ
 - 3.5 ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนร่วมกิจกรรมในชุมชน
 - 3.6 อบรมพัฒนาส่งเสริมการประกอบอาชีพแก่เยาวชนกลุ่มเสี่ยงห่างไกลยาเสพติด เพื่อหารายได้ให้ตนเองและครอบครัว
 - 3.7 ส่งเสริมเด็กและเยาวชนได้ใช้เวลาว่างในทางที่ถูกต้องเหมาะสม
4. ยุทธศาสตร์ด้านสังคม มีแนวทางการพัฒนาดังนี้
 - 4.1 โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งในชุมชนเพื่อเอาชนะยาเสพติด ได้แก่ การจัดเสวนาในชุมชน จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
 - 4.2 โครงการพัฒนาประสิทธิภาพประชาชนในชุมชนเพื่อต่อสู้ยาเสพติด
 - 4.3 กิจกรรมแกนนำชุมชนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด
 - 4.4 ส่งเสริมการประกอบอาชีพในชุมชน
 - 4.5 โครงการหาผู้เสพ/ผู้ใช้สารเสพติดในชุมชน
 - 4.6 โครงการตรวจหาสารเสพติดในหมู่บ้าน
 - 4.7 โครงการรณรงค์ป้องกันยาเสพติดในชุมชน
 - 4.8 โครงการชุมชนสีขาว
 - 4.9 จัดป้ายประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความรู้เรื่องยาเสพติด